

# דרך האתגר

מצויינות והגשמה עצמית



נובמבר 2012



## פתח דבר

מרכזי **דרך האתגר** בנתניה ובהרצליה (תחת השם "דרך הגלים") הוקמו מתוך רצוני העז לעשות שינוי בחייהם של בני נוער אשר מתקשים למצוא את מקומם בתוך מערכת החינוך.

עם זכייתי בתכנית הטלוויזיה "דרוש מנהיג" ידעתי שאחזור לנתניה עיר מגורי מתוך מטרה להשקיע את כספי התרומה של קרן רש"י למען ילדים ונוער בסיכון. בעידודה של ראש העיר מרים פיירברג-איכר הוקם מרכז שיסייע לבני נוער להצליח בחיים בכלל ובלימודים בפרט. את המרכז השני הקמתי בהרצליה הודות לתמיכתה הנלהבת של ראש העיר יעל גרמן.

מרכזי "דרך האתגר" מהווים בית חם ומספקים מסגרת תומכת לעשרות נערים, אשר מקבלים ארוחת צהרים חמה ועזרה בשיעורי בית מדי יום ונהנים מפעילות ספורטיבית, לצד פעילות ערכית מגוונת. המרכזים מעניקים לנערים אלה מעטפת חינוכית-רווחתית הדואגת לצרכיהם בשנים קריטיות בחייהם ומעצבת את אישיותם.

במרוצת השנים ראיתי רבים מן הנערים "שלנו" עולים על המסלול להצלחה בחיים. אני גאה לנהל את מרכזי דרך האתגר ושמחה על הזכות הגדולה שניתנה לי לקבל תרומה כדי להחזיר אותו כשירות לקהילה.

המשימה העומדת בפנינו כעת היא להבטיח את המשך פעילותם של המרכזים ואף את הרחבת התכנית למקומות נוספים, וזאת על ידי פנייה לשותפים פוטנציאליים חדשים שעתידיהם של בני נוער בסיכון יקר לליבם.

"פעילותו של מרכז דרך האתגר בנתניה, המנתבת את האנרגיות של בני הנוער לאפיקים מעצימים שיש בהם כדי לקדם אותם למימוש הפוטנציאל שלהם ומעניקה להם כלים להגשמת חלומם - היא השגתו של האתגר האמיתי."

מרים פיירברג-איכר  
ראש עיריית נתניה

יעל גרמן  
ראש עיריית הרצליה

עו"ד מירב בן ארי  
מנהלת מרכזי דרך האתגר





“בזכות דרך האתגר  
מחשבותי לגבי  
הלימודים השתנו,  
והיום אני מבין שאם  
אצליח בלימודים  
אצליח גם בחיים”  
א., כיתה ט', בי"ס אורט  
יד לייבוניץ, נתניה

## בין סיכון לסיכוי

“נוער בסיכון” היא הגדרה רחבה לבני נוער במצבים שונים שהמשותף להם הוא סכנה ממשית לשלומם. בהגדרה זו נכללים בני נוער המהווים סיכון לעצמם או לסביבתם, כאשר מאפיין מרכזי של הסיכון הוא הימצאותם בשלבים שונים של נשירה והתנתקות ממסגרות פורמאליות; זאת מתוך מצוקות משפחתיות או חברתיות, קשיי למידה והתמדה, ועוד.

מרכז **דרך האתגר** פועל מתוך האמונה כי רצף של חוויות הצלחה יוביל לשיפור בהערכה העצמית של הנער ויחזק את תחושת המסוגלות והשליטה שלו בחייו. לאור זאת, המרכז מאפשר לנערים לחוות הרבה הצלחות - קטנות אך משמעותיות - בתחומים שונים, תוך יצירת קשר אישי עם דמויות חינוכיות יציבות במסגרת בעלת כללים ברורים ומחייבים.



## מי אנחנו

מרכזי **דרך האתגר** הוקמו על מנת לסייע לנערים בעלי הישגים לימודיים נמוכים וקשיים חברתיים וכלכליים, ולהעניק להם הזדמנות לשינוי מהותי בחייהם. להשגת מטרה זו נעשה שימוש במגוון כלים, ובראשם פעילות ספורט משימתית ומאתגרת. הפעילות האתגרית, בשילוב עם עזרה בהכנת שיעורי בית, חוגי העשרה ופעילות חברתית, מחזירים לבני הנוער את תחושת המסוגלות העצמית ואת האמונה ביכולתם להשתלב בהצלחה במסגרות נורמטיביות.

המרכזים בנתניה ובהרצליה (השני תחת השם “דרך הגלים”) פועלים חמישה ימים בשבוע בשעות אחר הצהריים כמסגרת של בית חם המעניק אהבה, תמיכה וליווי יחד עם סדר יום מובנה וברור המותאם לכל ילד באופן אישי. מושם דגש על השתתפות פעילה ורציפה בכל הפעילויות ושמירה על כללי התנהגות נאותים.

מרכזי דרך האתגר מהווים מסגרת משלימה, הפועלת לפתח ולשפר את יכולות הנער לצד המסגרות העיקריות בחייו - המשפחה ובית הספר. מעורבותם של גורמים אלה ושיתופם בהישגיו של הנער במרכז תורמים באופן משמעותי לחיזוקו האישי ולהצלחתו. הקשר ההדוק עם המשפחות ועם בתי הספר מתבטא בשיחות עם ההורים, ביקורי בית, משובים ושיתוף פעולה עם הצוות המקצועי בביה"ס.

## החוויה האתגרית

אנו יודעים כי החוויה של התמודדות עם אתגרים פיזיים ונפשיים מאפשרת למשתתף לגלות תובנות חדשות ויצירת הזדמנויות לשינוי במכלול תחומי החיים, כאשר הפעילות האתגרית תורמת לעיצוב ההתנהגות ולשיפור יכולות אישיות ובינאישיות כגון:

**בטחון, עצמאות ושליטה עצמית**  
**יוזמה וביטוי אישי**  
**יכולת התמודדות עם בעיות**  
**יכולת התמודדות**  
**שליטה עצמית**



"אם לא הייתי בדרך  
האתגר אז לא הייתי  
עושה שיעורי בית  
ומכחנים וגם די  
בטוח שלא הייתי  
נשאר בבית הספר"  
ח. כיתה ט', בי"ס אורט  
יד לייבוץ, נתניה

"הייתי מעשן ומדי  
פעם שותה ורוב  
הסיכויים שהיו  
מעיפים אותי מבית  
הספר כי הייתי  
נכשל, ובדרך האתגר  
לימדו אותי ערכים"  
ג. כיתה ט', בי"ס אורט  
יד לייבוץ, נתניה

## מטרות ויעדים

התכנית הציבה לעצמה יעדים שהשגתם נבדקת בעזרת מדדי הצלחה מוגדרים מראש:

**צמצום פערים לימודיים ומניעת נשירה**

**הגדלת פעילות פנאי חיובית והקטנת שוטטות**

**הקניית מיומנויות אישיות ובינאישיות**

**העמקת המעורבות הקהילתית והחברתית**

מדדים אלה נבחנו באמצעות משוברים, שאלונים ושיחות אישיות עם הנערים, המחנכות והורים במהלך השנה ובסיומה. הצלחת התכנית מתבטאת בהמשך הלימודים של הנערים בביה"ס תוך שיפור בהישגיהם, חיזוק הדימוי והביטחון העצמי שלהם, שילוב בוגרי התכנית כעוזרי מדריכים וכמתנדבים במרכז, וכמובן סיום בית הספר התיכון ושירות צבאי מלא.

## הפעילות

צוות מרכזי **דרך האתגר** כולל מנהלת, רכזים, מדריכי קבוצות, אמהות בית, סטודנטים ומתנדבים, עובדת סוציאלית ומדריכים מקצועיים לפעילויות השונות. במרכזים נמצאים נערים בלבד, מכיתות ח'-י"ב בבתי הספר השונים בעיר.

המרכזים פועלים בימים **א'-ה'** מהשעה **12:00** עד **18:00**.

הנערים מגיעים למרכז מיד לאחר סיום הלימודים בביה"ס, אוכלים ארוחת צהריים, מכינים את שיעורי הבית בעזרת סטודנטים ומתנדבים ואחר כך יוצאים לפעילויות השונות:





## מעילות חברתית

**פעילות חברתית-ערכית**  
 הנערים משתתפים בסדנאות ובהרצאות בנושאים מגוונים כמו:  
**מנהיגות**  
**עבודת צוות ואחריות**  
**הטרדה מינית**  
**שירות צבאי**  
**אלכוהול**

בנוסף, הנערים מתנדבים בהוסטלים של חוסים מבוגרים ובפנימיות לילדים בסיכון גבוה. במהלך השנה נערכים סיורים חינוכיים כמו ביקור ביחידות צה"ל, סיור בירושלים, ביקור במוזיאונים, אתרי היסטוריה ולאום; בקיץ משתתפים הנערים בקייטנה בת חודש.

"הפעילויות והחוויות שהתלמידים מקבלים בדרך האתגר מעשירות אותם בצורה שאין שניה לה. בפן הלימודי יש תכניות נוספות, אבל הן נותנות פחות ולא מגיעות לרמתה של דרך האתגר"  
**סוני קראוס**, מנהלת חט"ב רעות, הרצליה

"בחיים לא חשבת שהבן שלי יסיים את התיכון, שלא לדבר על תעודת בגרות מלאה"  
**מלי שלום**, אם לשני משתתפים ב"דרך האתגר"

## אתגרי ספורט אתגרי

הנערים יוצאים לטח בליווי מדריכים מקצועיים ומתנסים בפעילויות שונות כגון:  
**חבלים**  
**טיפוס**  
**ניוט**  
**בישולי שדה**  
**סנפלינג ועוד.**

במהלך השנה מתקיימות פעילויות מיוחדות נוספות כמו **טיולים**, **מסעות הישרדות ימי שיא**.

## ספורט ימי

אחת לשבוע נוסעים הנערים למרכזים הימיים בהרצליה או בנתניה ומתנסים בפעילויות ימיות כגון:  
**גלישת גלים**  
**קייאקים**  
**מיומנויות צלילה בסיסיות**  
**שיט ועוד.**

## פעילות לימודית

סטודנטים ומתנדבים מתגברים את הנערים בלימודים ומכינים איתם את שיעורי הבית מדי יום בקבוצות קטנות או באופן פרטני. הם עוזרים גם למדריכים בפעילות השוטפת ובניהול המקום. הסטודנטים מגיעים ממוסדות אקדמיים שונים, ביניהם:

**המרכז הבינתחומי הרצליה**  
**סמינר הקיבוצים**  
**המרכז האקדמי רופין ועוד.**

## שותפים לדרך

**קרן רש"י** - מרכזי דרך האתגר הוקמו ע"י הקרן, הממשיכה לסייע בהפעלתם באמצעות עמותת בת שלה, **העמותה לתפנית בחינוך**.

**רשות מקומית** - העירייה היא שותפה משמעותית ביותר של דרך האתגר; היא אחראית לאתר מקום מתאים למרכז, להכשיר אותו לפעילות ולתמוך בו לאורך זמן בנושאי אחזקה, תפעול ושכירות. קיים שיתוף פעולה מתמשך עם מחלקות החינוך, הרווחה והספורט.

**מעגל נשים הרצליה** - נשות המעגל היו שותפות מרכזיות לעשייה. באמצעותן שופץ ורוהט המרכז בהרצליה בתחילת דרכו, והן מממנות חלק מפעילות הקיץ.

במהלך השנים גויסו שותפים נוספים רבים - חברות עסקיות, ארגונים ועמותות, וכן אנשים פרטיים אשר תורמים מזמנם לפעילויות השונות.

**חברות ומוסדות:** חברת 888, משרד הביטחון, החברה הגיאוגרפית - מועדון מלכת המדבר, סנקום תקשורת, ליימן-שלייסל, אדרנלין, בילאבונג, מכון וינגייט, דניס השרדות, מגמה צ'אלנג', אנוביט, קפה ג'ו, סקאל ועוד.

**עמותות:** אתגרים, זיו נעורים, מציל"ה נתניה, רוח טובה, נובה, ציונות 2000, לב אוהב, פסיפס, קרן אייסף ועוד.

בנוסף, לאורך כל הדרך מלווים אותנו אנשי החינוך, קידום הנוער והרווחה ברשות המקומית; מנהלות, רכזות, יועצות ומחנכות בתי הספר; המרכזים הימיים; עמותות וחברות המובילות את פעילויות האתגר וההעשרה; וכמובן משפחות הנערים אשר נמצאות בקשר קבוע איתנו ומהוות חלק חשוב ומשמעותי בתכנית.

## הזמנה לשותפות

מרכזי **דרך האתגר** מציעים לנערים בסיכון הזדמנות אמיתית לשינוי מהותי בחייהם. ייחודיות התכנית היא במתן ליווי ותמיכה המקיפים את התחום הלימודי, החברתי והרגשי כאחד, תוך שיתוף פעולה וקשר הדוק עם כל הגורמים המשמעותיים בעולמם של בני הנוער.

אנו מאמינים כי השתתפות בתכנית יכולה להוות נקודת מפנה עבור נערים הנמצאים בסיכון במסגרות החינוך. הפעילות יוצקת תוכן משמעותי לחייהם בהווה ולעתיד לבוא.

אנו מחפשים שותפים להרחבת העשייה האיכותית של מרכזי דרך האתגר ליושבים נוספים בהם קיים צורך וביקוש לתכנית כזו. השאיפה היא להקים מרכזים חדשים לפחות בשתיים מתוך הערים הבאות: חדרה, יפו (כולל אוכלוסיה ערבית), אשדוד ואשקלון.

בכל מרכז מקבלים מענה עד 80 בני נוער.

העלות למשתתף עומדת על 10,000 ₪ לשנת פעילות, 30,000 ₪ לשלוש שנים.

**עלויות הפעלה למרכז לשלוש שנים:**

עלות כוללת	2,400,000 ₪
השתתפות הרשויות והורים	1,200,000 ₪
<b>יתרה למימון</b>	<b>1,200,000 ₪</b>

אנו מזמינים אתכם להצטרף אלינו בליווי הנערים בדרכם למציאות והגשמה עצמית ולהשתתף במשימה משמעותית זו לחיי כל נער כפרט ולחברה הישראלית בכלל.



## מרכזי דרך האתגר

הם כתובת לנערים מכיתות ח'–י"ב במצבי סיכון שונים. הם פועלים חמישה ימים בשבוע משעות הצהריים ועד הערב ומעניקים ארוחה חמה, תגבור לימודי, חוגים ופעילות ספורט אתגרית, כל זאת באווירה ביתית ואוהבת ובליווי צוות מקצועי תומך.

המרכז הראשון הוקם בשנת 2006 ע"י **עו"ד מירב בן-ארי** בעקבות זכייתה בתכנית הריאליטי "דרוש מנהיג", במימון קרן רש"י. מירב, בעלת תואר ראשון במשפטים וממשל ותואר שני במנהל עסקים מהמרכז הבינתחומי בהרצליה, יזמה את הפרויקט ומנהלת אותו מראשיתו. כיום פועלים שני מרכזים בהרצליה ובנתניה והשאיפה היא לפתוח מרכזים נוספים בעתיד.

## קרן רש"י

הוקמה ב-1984 ע"י מר גוסטב לוואן ז"ל (1914-2008) במטרה לסייע לאוכלוסיות מוחלשות בישראל, בדגש על ילדים, בני נוער ואנשים בעלי צרכים מיוחדים. הקרן מחויבת להעניק איכות והזדמנות בתחומי החינוך והרווחה לתושבי הפריפריה החברתית והגיאוגרפית של מדינת ישראל.

קרן רש"י מאמינה בפילנתרופיה דרך שותפות - בניית שותפויות עם תורמים פרטיים, קרנות, פדרציות קהילתיות, ארגונים ציבוריים, רשויות מקומיות ומשרדי ממשלה. הסינרגיה הנוצרת מאפשרת למנף את מקורותיהם של כל השותפים להשגת השפעה רחבה יותר ובת קיימא.

---

### יצירת קשר:

מירב בן ארי - מנהלת המרכזים

**נתניה:** רח' אריה בן אלעזר 57

טלפקס: 077-3200496

דוא"ל: [etgarn1@gmail.com](mailto:etgarn1@gmail.com)

**הרצליה:** רח' הר סיני 15

טלפקס: 09-9505430

דוא"ל: [galimhr@gmail.com](mailto:galimhr@gmail.com)